

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς: Υπουργό Οικονομικών, κ. Ευάγγελο Βενιζέλο
Υπουργό Περιφερειακής Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και
Ναυτιλίας κ. Μ. Χρυσοχοϊδη

ΘΕΜΑ: Καρτέλ στην αγορά τροφίμων και άλλων βασικών ειδών

Είναι αδιαμφισβήτητο γεγονός ότι πλήθος βασικών προϊόντων πωλούνται στην Ελλάδα ακριβότερα σε σχέση με άλλες Ευρωπαϊκές χώρες, παρά τη μείωση της αγοραστικής δύναμης των καταναλωτών εξαιτίας των περικοπών σε μισθούς, συντάξεις, αλλά και των εισοδημάτων των επαγγελματιών. Τα προϊόντα αυτά κατά κανόνα αποτελούν βασικό μέρος του «Καλαθιού της Νοικοκυράς» και υπάρχουν πάμπολλες δημοσιοποιημένες συγκρίσεις, κυρίως για προϊόντα πολυεθνικών εταιρειών που πωλούνται στην Ελλάδα ακριβότερα. Τιμοληψίες των τελευταίων τριών ετών στα ίδια είδη καταδεικνύουν περίτρανα τις διαφορές αυτές. Ενδεικτικά, ένα συγκεκριμένο πακέτο ρύζι ίδιας μάρκας κοστίζει € 2,24 στην Ελλάδα, ενώ στο Βέλγιο κοστίζει € 1,73 ευρώ. Συγκεκριμένο σαμπουάν είναι κατά 34% πιο ακριβό στην Ελλάδα σε σχέση με την Ισπανία, η οδοντόκρεμα Colgate είναι κατά 20,40% ακριβότερη και ένα μπουκάλι αναψυκτικού 500 ml κατά 16,8% ακριβότερο. Το ίδιο μπουκάλι στην Ελλάδα κοστίζει κατά 47,5% ακριβότερα σε σχέση με το Βέλγιο. Ένα λίτρο φρέσκο γάλα κοστίζει € 1,38 στην Ελλάδα, ενώ στις άλλες χώρες της έρευνας (Βέλγιο, Αυστρία, Γαλλία, Ισπανία) η τιμή του κυμαινόταν από € 0,99 έως € 1,10. Η ίδια συσκευασία δημητριακών είναι κατά 51% ακριβότερη σε σχέση με τη Βρετανία.

Η δε ουσιαστική απραξία της προηγούμενης κυβέρνησης, αλλά και στην ουσία η πτωτική τάση που παρουσιάζει η επιβολή προστίμων της Επιτροπής Ανταγωνισμού σχετικά με τις παραβάσεις των Άρθρων 1,2, 25 του Ν. 703/77 όσον αφορά σε συμπράξεις, καρτέλ και κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης στην αγορά για τα έτη 2009-2010 (το σύνολο των επιβληθέντων προστίμων από €102.789.690 το 2009 έπεσε στα €43.107.497 το 2010), επί της ουσίας στηρίζουν τις εναρμονισμένες πρακτικές κάποιων σουπερμάρκετ και πιθανών καρτέλ με προμηθευτές, με αποτέλεσμα να επιτρέπουν την εκτόξευση στα ύψη των τιμών βασικών αγαθών για τη διαβίωση των καταναλωτών. Με απλά λόγια, η παθητική στάση της προηγούμενης κυβέρνησης επέτρεψε τη λειτουργία ολιγοπωλίων που είχαν ως αποτέλεσμα την μείωση του πραγματικού διαθέσιμου εισοδήματος των νοικοκυριών. Ο δε έλληνας καταναλωτής δεν είναι μόνο εγκλωβισμένος σε μία συρρίκνωση της αγοραστικής του δύναμης λόγω των προγραμμάτων δημοσιονομικής πειθαρχίας, αλλά παράλληλα υπομένει και τις επιπτώσεις της ακρίβειας σε μια αγορά στην οποία κάθε άλλο παρά λειτουργεί ο ανταγωνισμός, και μάλιστα με τις ευλογίες της προηγούμενης κυβέρνησης.

Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι με βάση δημοσιοποιημένα στοιχεία (στοιχεία από ημερίσια πολιτική εφημερίδα) του Παρατηρητηρίου Τιμών του Υπουργείου Περιφερειακής Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, όπου εξετάστηκαν οι τιμές 29 βασικών προϊόντων σε έξη μεγάλες αλυσίδες, εύκολα εξάγεται το συμπέρασμα ότι ο ανταγωνισμός δεν λειτουργεί όπως θα έπρεπε στην ελληνική αγορά. Για τα προϊόντα που επελέγησαν τυχαία, προκύπτει ότι ο καταναλωτής που θα αναζητήσει τα ίδια αυτά προϊόντα σε άλλα Σούπερ Μάρκετ, δεν θα βρει αξιοσημείωτες διαφορές στις τιμές τους. Σε πολλές από αυτές τις περιπτώσεις είναι αξιοσημείωτο ότι οι τιμές είναι ακριβώς ίδιες. Για παράδειγμα, το ψωμί του τοστ συγκεκριμένης μάρκας στα τρία από τα έξη Σούπερ Μάρκετ είχε τιμή € 2,73, στα δύο σούπερ μάρκετ κόστιζε € 2,72, ενώ μόνο σε ένα η διάφορα της τιμής ήταν οριακά υψηλότερη, στα € 2,87. Αντίστοιχα στοιχεία προέκυψαν και για προϊόντα όπως το

αλεύρι, τα μπισκότα, κ.α. Αλλά και στα προϊόντα όπου οι τιμές ήταν διαφορετικές, οι διαφορές τους ήταν πολύ μικρές, γεγονός που στοιχειοθετεί χειραγώγηση τιμών σε βάρος του καταναλωτή.

Από την ίδια έρευνα επίσης προκύπτει ότι το συνολικό κόστος του καλαθιού στις 5 Οκτωβρίου 2010 στα έξη εξεταζόμενα Σούπερ Μάρκετ δεν είχε ουσιαστικές διαφορές στην τιμή του και η διαφορά μεταξύ φθηνότερου και ακριβότερου σε αυτά τα σούπερ μάρκετ ήταν μόλις € 3.94. Όταν η σύγκριση γίνει ανάμεσα σε τέσσερις αλυσίδες Σούπερ Μάρκετ, η διαφορά μειώνεται μόλις στο €1,5.

Το συμπέρασμα των στελεχών του Υπουργείου Περιφερειακής Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας ήταν ότι οι ανύπαρκτες ή ελάχιστες αποκλίσεις στις τιμές κρίνονται αδικαιολόγητες και απαιτείται διερεύνηση προς τις βιομηχανίες αλλά και στις αλυσίδες Σούπερ Μάρκετ. Ο δε Υπουργός Περιφερειακής Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, κ. Χρυσόχοϊδης, με πρόσφατες δηλώσεις του, αναφερόμενος στο «καλάθι της νοικοκυράς», επιβεβαιώνει το πρόβλημα αυτό, λέγοντας ότι αποτελεί προτεραιότητά του να γίνουν άμεσα επαφές με εκπροσώπους των πολυεθνικών εταιρειών με αντικείμενο τη διαμόρφωση τιμών χαμηλότερα.

Είναι συνεπώς γεγονός ότι η ενιαία πολιτική τιμών που ακολουθούν πολλές επιχειρήσεις για τα προϊόντα τους, αλλά και οι ουσιαστικές αποκλίσεις σε σχέση με τις τιμές ίδιων προϊόντων σε άλλες χώρες της Ευρώπης, οδηγούν στα ύψη βασικά είδη στην Ελλάδα, κάτι που εκτιμάται από σχετικές έρευνες ότι είναι τουλάχιστον της τάξης του 30% ακριβότερα. Το γεγονός αυτό σε συνδυασμό με το δεδομένο ότι την τελευταία διετία έχει μειωθεί σημαντικότερα το κόστος παραγωγής (μείωση εργασιακού/μισθολογικού κόστους, κόστους υπερωριών, θεσμοθέτηση διαπραγμάτευσης επαγγελματικών ενοικίων, μεταφορικού κόστους λόγω της απελευθέρωσης στον τομέα των μεταφορών κ.λπ.), δεν δικαιολογεί αυτές τις υψηλές τιμές, αλλά και τις μικρές διαφοροποιήσεις μεταξύ των τιμών σε ίδια προϊόντα για βασικά καταναλωτικά προϊόντα στην ελληνική αγορά.

Με βάση τα παραπάνω δεδομένα,

Ερωτούνται οι κκ. Υπουργοί

1. Υπάρχουν άμεσα μέτρα που έχετε σχεδιάσει να λάβετε προκειμένου να πιεστούν προς τα κάτω οι τιμές των προϊόντων με μέτρα ενίσχυσης του ανταγωνισμού;
2. Έχει αναφερθεί ότι αποτελεί προτεραιότητα της ηγεσίας του Υπουργείου Περιφερειακής Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας να γίνουν επαφές του Υπουργού, κ. Χρυσόχοϊδη με εκπροσώπους πολυεθνικών εταιρειών προκειμένου να συζητηθεί το θέμα αυτό. Αληθεύει και αν ναι ποια είναι η στόχευση και ποια τα προβλεπόμενα χρονοδιαγράμματα;
3. Ποια μέτρα έχουν ληφθεί για να προστατευθεί ο ανταγωνισμός και να μειωθούν οι υψηλές τιμές στα βασικά είδη του «Καλαθιού της Νοικοκυράς»; Πέραν από τις συχνές δηλώσεις περί «ανταγωνισμού» και «απελευθέρωσης» των αγορών από την κυβέρνηση, έχουν ληφθεί συγκεκριμένα μέτρα προστασίας της ελληνικής οικογένειας, σήμερα που πλήττεται το εισόδημά της από κάθε πλευρά;
4. Ποιες σχετικές με το θέμα υποθέσεις έχουν διερευνηθεί από την Επιτροπή Ανταγωνισμού από το 2009 έως σήμερα; Έχουν υπάρξει αποτελέσματα; Ποια είναι αυτά;
5. Επιβλήθηκαν κυρώσεις στις περιπτώσεις που ερευνήθηκαν από την Επιτροπή Ανταγωνισμού και βρέθηκαν στοιχεία παραβίασης των κανόνων περί αθέμιτου

ανταγωνισμού; Ποια είναι τα ποσά των προστίμων και ποιες ακριβώς εταιρείες αφορούσαν;

6. Πόσα από τα πρόστιμα που έχουν ήδη επιβληθεί έχουν εισπραχθεί και πότε;
7. Υπάρχει κάποια συντονισμένη προσπάθεια της σημερινής κυβέρνησης για εφαρμογή μιας ενιαίας πολιτικής μείωσης των τιμών στα βασικά καταναλωτικά προϊόντα και υπηρεσίες που καταναλώνει η μέση ελληνική οικογένεια;

Οι Ερωτώντες Βουλευτές

ΕΛΙΖΑ ΒΟΖΕΜΠΕΡΓΚ

ΚΩΣΤΑΣ ΓΚΙΟΥΛΕΚΑΣ

ΜΑΡΙΑ ΚΟΛΛΙΑ - ΤΣΑΡΟΥΧΑ

ΚΩΣΤΑΣ ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΚΩΣΤΑΣ ΤΖΑΒΑΡΑΣ